

Landskabskarakterområde 8, Jordbrugslandskab nord for Råby Sø

Foto 1 Den sydlige del af karakterområdet hvor terrænet skræner jævnt ned mod Råby Sø. Den dyrkede flade brydes af nord-/sydgående hegn og gårde, som ligger spredt langs vejen. Terræn og hegnsløb skaber tilsammen en overordnet orientering mod syd. Udsigten over Østersøen afgrænses af bevoksning omkring Råby Sø.

Nøglekarakter

Let varieret middelskala jordbrugslandskab på bakket randmoræne.

Landskabskarakter

Dette karakterområde domineres af dyrkede marker på en let bølget moræneflade, som i den sydlige del skræner ned mod Råby Sø. Den dyrkede flade brydes af bevoksede diger samt gårde, som ligger spredt langs vejen med en indbyrdes afstand på omkring 3-400 meter. Terræn, gårde og bevoksede diger skaber tilsammen et enkelt middelskala jordbrugslandskab, som er åbent til let transparent afgrænsning. Forekomsten af bevoksede diger er mindre i den nordlige del af karakterområdet end i den sydlige, hvorved skalaen af landskabet i kraft af de store ubrudte markfelter kommer til at fremstå en smule større end tilfældet er for den sydlige del af karakterområdet. I den sydlige del skaber fald i terræn samt de bevoksede diger, som alle er orienteret i nord-/sydgående retning, et overordnet fald ned mod Råby Sø. Bevoksningen i og omkring Råby Sø, Råby Oved i vest og bevoksningen på Råby Sandlodder i øst skaber en overordnet rumlig afgrænsning af karakterområdet.

Nærheden til kysten fornemmes kun få steder, idet bevoksning i og omkring Råby Sø samt terrænmæssige forhold afgrænser udsigten over Østersøen.

Landskabstype: Let skrånende morænelandskab med landbrugsjord i omdrift, spredte gårde og få hegn.

Beliggenhed og afgrænsning

Se kortbilag 1D for afgrænsning.

Området ligger i naturregion 4, som udgøres af skrænten mellem et højere liggende område i nord og Råby Sø i syd. I nord er afgrænsningen topografisk betinget og strækker sig fra Råbymagle i øst, syd om Bushøj og op til Søndre Landevej. Imod syd afgrænses området af overgangen til Råby Sø. I både østlig og vestlig retning er grænsen for området betinget af landskabsskala. Imod øst er grænsen trukket ved Råby Sandlodder, mens grænsen i vest er trukket ved Hylbjerggård.

Naturgrundlag

Naturregion 4 Agc (A: morænelandskab fra sidste istid, g: moræneler, c: jævnt stigende/faldende)

Se kortbilag 2A for afgrænsning af naturregioner.

Moræneaflejringer fra sidste istid. Jordbunden er overvejende leret. Regionen danner overgangen fra naturregion 7 til den lavere liggende Råby Sø. Over en afstand på omkring 1 km falder terrænet fra 30 m.o.h. ved Bushøj til 2,5 m.o.h. ved overgangen til Råby Sø.

Arealanvendelse

Dyrkningsformer

Jorden i området dyrkes intensivt. Både kvæg- og svinebrug er repræsenteret i området. Ifølge udtræk af

kommunens database (2004) finde én kvæg- og to svinebesætninger i området. De er af en sådan størrelse, at den landbrugsmæssige tilknytning kan erkendes på bygningsmassen til respektive gårde.

Halvkulturarealer

Der findes ingen halvkulturarealer inden for karakterområdet.

Beplantning

I områdets sydlige del, ved grænsen til Råby Sø, ligger Råby Oved, som er et omkring 24 ha. stort skovområde bestående af hovedsageligt løv. Skovbrynet, især mod syd, udgøres af store individer af eg og bøg.

I den sydlige del af karakterområdet langs den øst-/vestgående vej findes enkelte nord-/sydgående bevoksede diger. Et enkelt af disse diger er bevokset med poppel og eg.

Omkring gårde og husmandssteder findes beplantninger af hovedsageligt løv. Udstrækningen af disse beplantninger varierer fra gård til gård.

I den del af karakterområdet, som ligger nord og vest for Råby Oved langs den nord-/sydgående vej, findes kun få hegn og bevoksede diger, hvorved den dyrkede flade stort set kun brydes af de gårde, som ligger i området.

Bebyggelsesstruktur

Gårdene i området ligger alle langs vejene – henholdsvis den øst-/vestgående vej henholdsvis den nord-/sydgående vej. De ligger med en indbyrdes afstand på omkring 3-400 meter trukket omkring 150-250 meter tilbage fra vejen. Kun enkelte mindre gårde og husmandssteder bryder dette mønster. Gårdene er en blanding af gårde som er tilknyttet en landbrugsmæssig produktion og gårde som tjener boligmæssige formål.

Tekniske anlæg

Ved den øst-/vestgående vej står en af de gamle transformerstationer fra omkring 1920, som endnu er i brug.

Rumlige og visuelle forhold

Hegn og gårde, der er de eneste elementer, som bryder den dyrkede flade, følger begge et overordnet mønster. Samtidig er begge disse landskabselementer sporadisk forekommende. Således fremstår karakterområdet som et enkelt middelskala landskab med et middel fremtrædende mønster. I den sydlige del af karakterområdet er landskabet orienteret i sydgående retning, hvilket dels skyldes faldet i terræn ned mod Råby Sø dels orienteringen af hegnene og de bevoksede diger i nord-/sydgående retning.

Den rumlige afgrænsning inden for selve karakterområdet er transparent til åben. Overordnet set afgrænses den sydlige del af karakterområdet rumligt af Råby Sandlodder i øst, Råby Oved i vest og bevoksningen ved Råby Sø i syd. Denne rumlige afgrænsning falder sammen med grænserne for karakterområdet.

Den højereliggende morænebakke, som ligger syd for Råby Sø ved kysten, afskærer udsigten over havet.

Kulturhistoriske mønstre og anlæg

Grænserne for karakterområdet falder stort set sammen med grænserne for Råbymagle ejerlav. Landsbyen Råbymagle ligger i det nordvestlige hjørne af karakterområdet. Ifølge Trap (1955) kan Råbymagle føres tilbage til 1485. Af de historiske kort fremgår det, at Råbymagle ejerlav er blokudskiftet i regulære blokke som fulgte et veldefineret mønster. Udsiftningsstrukturen er i dag forsvundet, men gårdenes velordnede placering langs vejene kan stadig erkendes.

Transformerstationen fra omkring 1920 er et kulturhistorisk anlæg, som har bibeholdt sin funktion.

Landskabets tilstand og udviklingstendenser

Der er ikke nogen umiddelbare tegn på ændring af tilstanden af landskabets karkerskabende elementer.

Planmæssige og juridiske bindinger Regionplan 2001-2013, Storstrøms Amt

- Områder med væsentlige jordbrugsinteresser

Den del af karakterområdet, som ligger nord for den øst-/vestgående vej, er udpeget som område med væsentlige jordbrugsinteresser.

- Regionale naturområder med jordbrugsinteresser

Den del af karakterområdet, som ligger syd for det øst-/vestgående vejforløb er udpeget som regionalt naturområde med jordbrugsinteresser.

Litteratur

Storstrøms Amt (2002): Regionplan 2001-2013. Nysted Bogtrykkeri A/S.

Trap, J. P. (1955): Danmark. Bind 9. Præstø Amt. 5. udg.